

สรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องโปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน
ประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรใน
โรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครในด้านต่อไปนี้
 - 1.1 ความมุ่งหมาย วิธีการจัด ประเภทของกิจกรรมและการ
เข้าร่วมกิจกรรม
 - 1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ และความชอบที่มีต่อ
กิจกรรมแต่ละประเภท
 - 1.3 การประเมินผล ปัญหาอุปสรรค ความคิดเห็น และขอ
เสนอแนะ

2. เพื่อสร้างโปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน
ประถมศึกษา

ตัวอย่างประชากร

คืออาจารย์ที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 250 คน และนักเรียน
ระดับประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 250 คน จากโรงเรียนทั้ง 4 สังกัดในกรุงเทพ
มหานคร คือโรงเรียนสาธิตจำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน
2 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 โรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

สร้างแบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับอาจารย์ และนักเรียน ตามเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์และนักเรียน และรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนวัดเทพศิลา จำนวนอาจารย์ 20 คน และนักเรียน 20 คน แลวนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามสำหรับตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้ คืออาจารย์จำนวน 250 ชุด ได้รับคืน 203 ชุด และนักเรียนจำนวน 250 ชุด ได้รับคืน 237 ชุด ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยคิดค่าคำตอบเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากคำตอบของอาจารย์และนักเรียนสรุปได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย วิธีการจัด ประเภทของกิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 1.1 ความมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น มีความมุ่งหมายตามลำดับดังนี้ เพื่อส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิดความสนุกสนานที่ใดทำงานที่ตนสนใจ เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีความสามัคคีในหมู่คณะ รักโรงเรียน หยิ่งในเกียรติของโรงเรียน และมีขวัญดี เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และ

ฝึกการเป็นพลเมืองดีของชาติ เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี ส่งเสริมนักเรียนให้เคารพกฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ในสังคมที่ตนอยู่ เพื่อให้นักเรียนรู้จักนำตนเอง และบังคับตนเอง และเพื่อให้ความร่วมมืออันดีต่อกัน

1.2 วิธีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1.2.1 ผู้ริเริ่มในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นอาจารย์ตอบว่าฝ่ายบริหาร แต่นักเรียนจำนวนมากกว่าครั้งที่ไหนทราบว่าเป็นผู้ริเริ่ม

1.2.2 อาจารย์และนักเรียนส่วนใหญ่ทราบจุดประสงค์และกำหนดการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นบางครั้ง

1.2.3 การไต่ถามของอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์ส่วนใหญ่ตอบว่า ผู้บริหาร เป็นผู้แต่งตั้ง และนักเรียนเกินกว่าครึ่งตอบว่าไม่ทราบ

1.2.4 การจัดเตรียมวิธีดำเนินการกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน และขอความร่วมมือ และมีการประชุมระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง

1.2.5 วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ผ่านมา อาจารย์เป็นผู้วางแผน และจัดกิจกรรมเอง

1.2.6 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขึ้นอยู่กับกิจกรรมแต่ละชนิด จะเหมาะสมกับวัน เวลาไหน และรองลงมาคือจัดในเวลาเรียนและเวลาพัก

1.2.7 เงินที่นำมาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้มาจากงบประมาณของโรงเรียนและเงินเรียกจากนักเรียน และการสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก

- 1.2.8 ทั้งอาจารย์และนักเรียนยอมรับว่าไคคะแนม
จากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.3 ประเภทของกิจกรรมที่จัดมี 9 ประเภทด้วยกันคือ
กิจกรรมเกี่ยวกับการปกครองหรือฝ่ายบริหาร กิจกรรม
เกี่ยวกับสังคมและการเข้าสังคม กิจกรรมเกี่ยวกับการ
กีฬาและการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ กิจกรรมเกี่ยวกับ
วิชาการ กิจกรรมเกี่ยวกับการรื่นเริงหรือสันทนาการ
กิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และงานอดิเรก
กิจกรรมเกี่ยวกับลูกเสือและเนตรนารี
- 1.4 การเข้าร่วมกิจกรรม ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ของนักเรียนส่วนใหญ่มีแต่อาจารย์และนักเรียนในโรงเรียน
เท่านั้น บางครั้งจะมีผู้ปกครองมาร่วมกัน
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และความชอบที่มต่อกิจกรรมแต่ละ
ประเภท
- 2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ต่อกิจกรรม
- 2.1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ต่อกิจกรรม
การปกครอง หรือฝ่ายบริหาร อาจารย์และ
นักเรียนมีความเห็นว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการ
ปกครองมีประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ต่อกิจกรรม
บำเพ็ญประโยชน์ อาจารย์และนักเรียนมีความ
เห็นว่า กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์มีประโยชน์
อยู่ในระดับปานกลาง
- 2.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ต่อกิจกรรมค่าน
ศาสนาและสังคมสงเคราะห์ อาจารย์มีความเห็น

กิจกรรมที่มีประโยชน์มากคือ การจัดตั้งชุมนุม
 ผู้บริจาคโลหิต การนิมนต์พระมาปาฐกถาธรรม
 ที่โรงเรียน การจัดตั้งชุมนุมลูกเสือและเนตรนารี
 การนำลูกเสือและเนตรนารีไปเยี่ยมและแจกของ
 โทษแก่ทหาร ตำรวจ และผู้ประสบทุกข์หรือวาท-
 ภัย ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่กิจกรรมที่มีประโยชน์
 มากคือ การนำผ้าป่า ถูเงิน หรือเทียนพรรษาไป
 ถวายวัด การจัดตั้งชุมนุมลูกเสือ การไปเยี่ยมและ
 แจกขอโทษแก่ทหาร และตำรวจที่ใคร่รับบาดเจ็บ

2.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่มีต่อกิจกรรมด้าน
 สังคมและการเข้าสังคม อาจารย์มีความเห็นว่า
 กิจกรรมที่มีประโยชน์มากได้แก่ การจัดกินเลี้ยง
 ระหว่างเพื่อนในห้อง การจัดทัศนศึกษาระยะไกล ๆ
 การจัดตั้งชุมนุมนานาชาติ การจัดตั้งชุมนุมปาฐกถา
 การสอนเตนรำแบบสากล การอบรมมารยาทของ
 นักเรียน ส่วนนักเรียนเห็นว่กิจกรรมที่มีประโยชน์
 มากได้แก่การจัดกินเลี้ยงระหว่างเพื่อนในห้อง และ
 การจัดทัศนศึกษาระยะไกล ๆ และการจัดตั้งชุมนุม
 ปาฐกถา

2.15 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่มีต่อกิจกรรมด้าน
 กีฬา อาจารย์และนักเรียนเห็นว่กิจกรรมที่มี
 ประโยชน์มาก คือ การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
 หรือกีฬาสี่ การจัดตั้งชมรมกีฬาประเภทต่าง ๆ
 การจัดแข่งขันกีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล วายน้ำ
 กิจกรรมที่มีความเห็นแตกต่างกันคือ การคัดตัว

นักกีฬาไปแข่งขันกับโรงเรียนอื่น การจัดแข่งขัน
กีฬา**ทางขวาง**และยิมนาสติก เป็นกิจกรรมที่มี
ประโยชน์มาก แต่นักเรียนเห็นว่าประโยชน์
ปานกลาง และที่อาจารย์เห็นว่าการที่โรงเรียน
จัดฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับการกีฬาให้นักเรียนชม
และการแข่งขันเทนนิส ปิงปองมีประโยชน์ปานกลาง
แต่นักเรียนเห็นว่าประโยชน์มาก

2.16 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่มีต่อกิจกรรมด้าน
วิชาการ อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นตรงกัน
ว่าการส่งนักเรียนไปแข่งขันตอบปัญหาที่มีประโยชน์
มาก และการประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่เรียนดี
กับจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนมีประโยชน์
ปานกลาง ส่วนกิจกรรมที่ความคิดเห็นต่างกันคือ
นักเรียนเห็นว่า การจัดตั้งชุมนุมทางวิชาการ การ
จัดกลุ่มนักเรียนที่เรียนดี มีประโยชน์ปานกลาง แต่
อาจารย์เห็นว่าประโยชน์มาก และนักเรียนเห็นว่า
การจัดอาจารย์เเวรทางวิชาการ มีประโยชน์มาก แต่
อาจารย์เห็นว่าประโยชน์ปานกลาง

2.17 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่มีต่อกิจกรรม ทาง
การรื่นเริงหรือสันทนาการ อาจารย์และนักเรียน
เห็นว่ากิจกรรมการรื่นเริงหรือสันทนาการส่วนใหญ่
มีประโยชน์ปานกลาง และที่เห็นว่าประโยชน์มาก
คือชุมนุมดนตรีสากล และกิจกรรมที่เห็นต่างกันคือ
นักเรียน เห็นว่าชุมนุมการละคร ชุมนุมดนตรีไทย
มีประโยชน์ปานกลาง แต่อาจารย์เห็นว่าประโยชน์
มาก

2.1.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่มีต่อกิจกรรมด้าน
การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และงานอดิเรก
อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมการใช้
เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีประโยชน์มากทุก
กิจกรรม

2.1.9 ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่มีต่อกิจกรรมลูกเสือ
และเนตรนารี อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นตรง
กันว่า ส่วนใหญ่กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีมีประโยชน์
มาก กิจกรรมที่เห็นตรงกันว่ามีประโยชน์ปานกลาง
คือการให้ลูกเสือออกค่ายพักแรมต่างจังหวัด การส่ง
ลูกเสือไปสวนสนามหรือรวมกิจกรรมกับกองลูกเสือ
โรงเรียนอื่น การส่งลูกเสือไปอบรมเป็นลูกเสือ
ค่ายเพลิง กิจกรรมที่มีความเห็นต่างกันคือ นักเรียน
เห็นว่าการจัดอาจารย์ที่มีความรู้ทางลูกเสือให้การ
อบรม และจัดตั้งกองเนตรนารีประจำโรงเรียน เป็น
กิจกรรมที่มีประโยชน์มาก แต่อาจารย์เห็นว่าประโยชน์
ปานกลาง และการที่นักเรียนเห็นว่าการตั้งคาพักแรม
ลูกเสือภายในโรงเรียนและกำหนดให้เนตรนารีต้อง
แต่งเครื่องแบบ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ปานกลาง
แต่อาจารย์เห็นว่าประโยชน์มาก

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม
แต่ละประเภท

- 2.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการปกครองหรือฝ่ายบริหาร อาจารย์และนักเรียนต่างมีความเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการปกครอง หรือฝ่ายบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง
- 2.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ อาจารย์และนักเรียนต่างมีความเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมคานศาสนา และสังคมศาสตร์ อาจารย์และนักเรียนต่างมีความเห็นว่าความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมคานศาสนาและสังคมสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก ส่วนที่เห็นตรงกันว่านักเรียนชอบในระดับปานกลาง คือ การจัดตั้งชุมนุมพุทธศาสนและประเพณีการจัดตั้งชุมนุมบูรจาคโลहित การนิมนตพระมาปาฐกถาธรรมที่โรงเรียน และการนำนักเรียนไปเวียนเทียนที่วัด ส่วนที่เห็นไม่ตรงกันคือ การจัดตั้งชุมนุมบำเพ็ญประโยชน์ อาจารย์เห็นว่านักเรียนชอบปานกลาง แต่ นักเรียนเห็นว่าชอบมาก
- 2.2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมคานสังคมและการเข้าสังคม อาจารย์และนักเรียนเห็นว่ากิจกรรมคานสังคมและการเข้าสังคม มีนักเรียนชอบมากเป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมที่เห็นตรงกันว่านักเรียนชอบปานกลางคือการจัดให้มีการอบรม

มารยาทของนักเรียน กิจกรรมที่มีความเห็นต่างกันคือ การจัดทัศนศึกษาระยะไกล และการตั้งชุมนุมวัฒนธรรมไทย โดยอาจารย์เห็นว่าชอบมาก แต่นักเรียนเห็นว่าชอบปานกลาง

2.2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบที่มีต่อกิจกรรมคานกีฬา อาจารย์เห็นว่ากิจกรรมคานกีฬาส่วนใหญ่ที่นักเรียนชอบมาก ส่วนนักเรียนเห็นว่าครึ่งหนึ่งของกิจกรรมคานนี้ นักเรียนชอบมาก อีกครึ่งหนึ่งชอบปานกลาง กิจกรรมที่นักเรียนและอาจารย์เห็นตรงกันว่านักเรียนชอบปานกลาง คือการแข่งกีฬา ตะกร้อ แอโรบิค ห่วงยาง ยิมนาสติก เทนนิส และฟันดาบ กิจกรรมที่มีความเห็นไม่ตรงกันคือ อาจารย์เห็นว่าการคัดตัวนักกีฬาจากกีฬา สีส่งไปแข่งขัน กีฬาแฮนด์บอล และรักบี้เป็นกีฬาที่นักเรียนชอบปานกลาง แต่นักเรียนตอบว่าชอบมาก

2.2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมคานวิชาการ อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่า กิจกรรมที่นักเรียนชอบมากคือ การส่งนักเรียนไปแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ การจัดอาจารย์เวรทางวิชาการ ที่เห็นตรงกันว่านักเรียนชอบปานกลางคือ การประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่เรียนดี และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน กิจกรรมที่มีความเห็นไม่ตรงกันคือ การตั้งชุมนุมทางวิชาการ อาจารย์เห็นว่านักเรียนชอบมาก แต่นักเรียนเห็นว่าชอบปานกลาง และการจัดกลุ่มนักเรียนที่เรียนดีในแต่ละวิชา เพื่อคอยเป็นที่ปรึกษาให้แก่ นักเรียนอื่น ๆ คำน

วิชาการ อาจารย์เห็นเวลานักเรียนชอบปานกลาง
แต่นักเรียนเห็นว่าชอบมาก

2.2.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อ
กิจกรรมการวิ่งเริงหรือสั้นหน้าการ อาจารย์เห็น
ว่ากิจกรรมวิ่งเริงหรือสั้นหน้าการส่วนใหญ่ที่นักเรียน
ชอบมาก แต่นักเรียนเห็นว่าชอบปานกลาง ที่เห็นตรง
กันว่านักเรียนชอบมากคือ ชุมนุมดนตรีสากล และการ
จัดงานวิ่งเริงประจำปีหรือตอนปิดภาคเรียน

2.2.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อ
กิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อาจารย์
และนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่า ส่วนใหญ่ที่นักเรียน
ชอบมาก ยกเว้นการจัดห้องอ่านหนังสือพิมพ์ นิยาย
การ์ตูน โดยแยกออกจากห้องสมุด อาจารย์เห็นว่า
นักเรียนชอบปานกลาง แต่นักเรียนเห็นว่าชอบมาก

2.2.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบของนักเรียนที่มีต่อ
กิจกรรมคานลูกเสือและเนตรนารี อาจารย์และ
นักเรียนมีความเห็นว่า ส่วนใหญ่ที่นักเรียนชอบมาก
ที่เห็นตรงกันว่านักเรียนชอบปานกลางคือ การส่ง
ลูกเสือไปอบรมเป็นลูกเสือคัมภีร์ การจัดอาจารย์
ที่มีความรู้ให้การอบรม การให้เนตรนารีต้องแต่ง
เครื่องแบบ กิจกรรมที่เห็นไม่ตรงกันคือ การฉาย
ภาพยนตร์หรือเชิญวิทยากรมาให้การอบรมแก่เนตร-
นารีนั้น อาจารย์เห็นว่าชอบมาก แต่นักเรียนเห็นว่า
ชอบปานกลาง และการตั้งค่ายพักแรมลูกเสือใน
โรงเรียนและการส่งลูกเสือไปอบรมเป็นลูกเสือจราจร

นั้น อาจารย์เห็นว่านักเรียนชอบปานกลาง แต่นักเรียน
เห็นวาทชอบมาก

3. การประเมินผล ปัญหาอุปสรรค ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.1 การประเมินผล

3.1.1 การประเมินผลกระทำหลังจากทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรเสร็จแล้ว

3.1.2 ไม่มีคณะกรรมการประเมินผลไว้โดยเฉพาะ

3.1.3 วิธีประเมินผลส่วนมากใช้วิธีสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนและคุณคือนักเรียนปฏิบัติ

3.1.4 ผลที่ได้จากการประเมินผลครั้งที่ผ่านมา ให้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

3.2 อุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.2.1 อาจารย์บางคนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

3.2.2 อุปกรณ์ไม่เพียงพอ

3.2.3 ผู้ปกครองนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.2.4 นักเรียนไม่สนใจ ไม่เข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.3.1 เวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จะเป็นเวลาใดก็ได้แต่กิจกรรมนั้นจะเหมาะสม

หรือจัดในเวลาเรียน เวลาพัก หรือตอนพักภาคเรียน

- 3.3.2 นักเรียนกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมดี แต่มักจะเข้าร่วมกิจกรรมบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ และมักจะรวมเฉพาะกิจกรรมใหญ่ ๆ
- 3.3.3 ผลสำเร็จในการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องมีการปรับปรุงอีกมาก
- 3.3.4 การทำหน้าที่ของอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทำหน้าที่ไม่ค่อยดี
- 3.3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนกับความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น อาจารย์เห็นว่านักเรียนมีความรับผิดชอบต่องาน และมีทัศนคติต่อโรงเรียนดีขึ้น
- 3.3.6 ประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน รู้จักทำงานเป็นพวกเป็นหมู่ รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมและรู้จักสังคมดีขึ้น ฉะนั้นนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและหมู่คณะ
- 3.4 ข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 3.4.1 ควรวางแผนงานไว้ล่วงหน้าตลอดปีหรือระยะยาว มีชีววางแผนล่วงหน้าเพียง 2 - 3 วันเหมือนที่เป็นอยู่
- 3.4.2 กำหนดความมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ให้ชัดเจนและแจ้งให้อาจารย์ทุกคนและนักเรียนทราบด้วย

- 3.4.2 ควรโค้ชเข้มแข็งถึงคุณประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ทั้งนักเรียนและครูปกครองทราบ
- 3.4.3 ควรมีอาจารย์แผนกแนะแนวเพื่อคอยชี้แจงให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนสนใจ หรือถนัด เพื่อผลประโยชน์และความสำเร็จของตัวนักเรียนเอง
- 3.4.4 ผู้บริหารต้องรู้จักเลือกใช้คนที่มีความเต็มใจ มีความสามารถและเป็นที่ยอมรับของคนส่วนมาก ทั้งเป็นคนที่พร้อมที่จะเสียสละความสุขส่วนตัว เป็นผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียน
- 3.4.5 ให้นำบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 3.4.6 มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทั้งนักเรียนและครูปกครองหรือชาวบ้านใกล้เคียง
- 3.4.7 ไม่ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในวันหยุดถ้าหลีกเลี่ยงได้ เพราะอาจารย์และนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการพักผ่อน
- 3.4.8 กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งสาระและบันเทิง
- 3.4.9 ควรหางบประมาณไว้ให้เพียงพอ หรือพยายามหาแหล่งที่จะขอเงินมาทำกิจกรรมได้ เช่น ห้างร้าน บริษัท ตลอดจนบุคคล
- 3.4.10 ควรมีการประเมินผลทุกครั้ง ประเมินโดยคนหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อนำผลที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุงเพื่อจัดในคราวต่อไป
- 3.4.11 ข้อเสนอแนะของนักเรียนนั้น มีข้อเดียว คือขอให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ให้ความสนุกสนานและไม่ตอ้งเก็บเงินจากนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำผลสรุปของอาจารย์ นักเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข และจัดสร้างโปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา ตามหัวข้อ ความมุ่งหมาย วิธีการจัด ประเภทของกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินผล โดยยึดความสำคัญ และความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเป็นหลัก

อภิปรายผล

มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้มากมาย ผลจากการวิจัยบางข้อก็สอดคล้องกัน แต่บางข้อก็ขัดแย้งกัน ดังที่จะอภิปรายต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมาย วิธีการจัด ประเภทของกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม

1.1 ความมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเกิดความสนุกสนานที่ได้ทำงานที่ตนสนใจ ซึ่งตรงกับการวิจัยของ ปรีชา ชมโท ที่ได้สรุปผลความมุ่งหมายไว้ว่า เพื่อให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นหมู่ เกิดความชำนาญในสิ่งที่ตนทำ สามารถเข้ากับคนอื่นได้ มีความริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักปรับตนเอง¹ ซึ่งเห็นตรงกับ ชีชนาภรณ์ เสนาลักษณ์ ว่าเพื่อให้มีประสบการณ์ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้²

¹ ปรีชา ชมโท, "การสำรวจกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504) หน้า 10.

² ชีชนาภรณ์ เสนาลักษณ์ "การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของวิทยาลัย อาชีวศึกษาของรัฐบาลในเขตกรุงเทพฯ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) หน้า 185.

1.2 วิธีการจัดกิจกรรม ผู้ริเริ่มในการจัดกิจกรรมคือฝ่ายบริหาร ซึ่งช้กับการวิจัยของ ชัชนาภรณ์ เสนาลักษณ์ ที่กล่าวว่า ผู้ริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนอาชีวศึกษานั้นคือ นักเรียนเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปเป็นฝ่ายบริหาร และครูอาจารย์ ตามลำดับ แต่การดำเนินการจัดกิจกรรมสอดคล้องกันกับการวิจัยของ ชัชนาภรณ์ เสนาลักษณ์ ที่ว่าการดำเนินการจัดกิจกรรมนั้นต้องมีการประชุมครูและนักเรียนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ กำหนดการ และวิธีการจัดกิจกรรมด้วย¹

เวลาในการจัดกิจกรรมต้องแล้วแต่กิจกรรมนั้น ๆ จะเหมาะสมกับวันเวลาใด หรือให้จัดในเวลาเรียน เวลาพัก หรือตอนดั้นภาคเรียน ซึ่งไม่ให้จัดในวันหยุดเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากการวิจัยของอัมพร ศิดารังษี² และวีณา วิสเพ็ญ³ ที่สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมในวันหยุดราชการ และวันหยุดพิเศษ เพราะการจัดวันหยุดคนนั้น จะไม่ได้รับความร่วมมือจากครู - นักเรียนเท่าที่ควร ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ พูนศิริ - เจริญพันธ์⁴ จึงควรเปลี่ยนเวลาให้มาอยู่ในวันเปิดเรียน

¹ ชัชนาภรณ์ เสนาลักษณ์, เรื่องเดิม, หน้า 137.

² อัมพร ศิดารังษี, " ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิต " (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า จ.

³ วีณา วิสเพ็ญ, " กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, " (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า จ.

⁴ พูนศิริ เจริญพันธ์, " ความสนใจของนักเรียนโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัยที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร " (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514). หน้า จ.

1.3 เงินที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ส่วนมากใช้เงินจากงบประมาณของโรงเรียน และเรียไจจากนักเรียน ซึ่งแตกต่างไปจากผลการวิจัยของ สุภาพ สัตยานนท์ ที่สรุปผลวิจัยว่า เงินที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ใช้เงินงบประมาณแทบจะไม่มี เพราะเก็บจากสมาชิกซึ่งส่วนใหญ่มีผู้ปกครองฐานะดีได้¹

1.4 ประเภทของกิจกรรมที่จัดขึ้นมี 9 ประเภทด้วยกัน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ กิจกรรมदानสันตนาการ การบำเพ็ญประโยชน์ การกีฬา ลูกเสือ และเนตรนารี ฉะนั้นโรงเรียนควรจะเน้นกิจกรรมดานนี้ โดยจัดบ่อยครั้ง และให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมโดยทั่วถึงกัน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ และความชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแต่ละประเภท ผลการวิจัยออกมาว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบกิจกรรมที่เสนอนั้นตั้งแต่ระดับปานกลาง ไปจนถึงชอบมาก และครูกับนักเรียนก็มีความเห็นว่ากิจกรรมทั้งหมดส่วนใหญ่แล้วมีประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ถึงมีประโยชน์มาก จึงพอสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เสนอนั้น สามารถใช้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาได้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ สุภาพ สัตยานนท์, "ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517). หน้า จ.

3. การประเมินผล ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.1 การประเมินผล อาจารย์ส่วนใหญ่ตอบว่า มีการประเมินผล ทุกครั้งที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งใช้วิธีสังเกตเป็นส่วนใหญ่ โดยดูการที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และคุณผลของกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ วิชา - วัสดุพิเศษ ที่กล่าวไว้ว่าอาจารย์ตอบว่า มีการประเมินผลทุกครั้ง และโดยมากใช้วิธีการสังเกต และคุณผลจากการปฏิบัติของนักเรียนเช่นกัน โดยมีการนำเอาผลไปปรับปรุงใช้ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป¹

3.2 ปัญหาและอุปสรรค จากผลการวิจัยทราบว่า ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดกิจกรรมนักเรียนนี้ ครูบางคนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร นักเรียนไม่สนใจ ไม่เข้าใจและเห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร เวลาไม่พอ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งตรงกับการวิจัยของ วิชา - วัสดุพิเศษ ที่สรุปการวิจัยว่า การขาดอุปกรณ์เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่ง เหตุอาจจะมาจากว่า กรุงเทพมหานครพื้นที่โรงเรียนมีจำกัด โรงเรียนอาจจะใช้วิธีอาศัยที่ของชุมชนใกล้เคียง หรือบริเวณวัด เพื่อเป็นการแก้ปัญหาหากได้

¹ วิชา วัสดุพิเศษ, เรื่องเกม, หน้า 128.

4. โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา
 ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษาตลอดจน
 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และนักเรียน รวมทั้งได้ศึกษาจาก
 เอกสาร และวิทยานิพนธ์ก่อนแล้วจึงได้สร้างแบบสอบถามและหลังจากได้วิเคราะห์
 ข้อมูล ได้นำผลการวิเคราะห์มาสร้างเป็นโปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 โดยได้ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยจึงหวังว่าโปรแกรมที่สร้างขึ้นนี้
 น่าจะมีความสมบูรณ์พอที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน
 ประถมศึกษาได้

ขอเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรชี้แจงระเบียบและขอมอบหมายในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้อาจารย์ได้ทราบโดยทั่วถึง
2. ควรมีแผนในการจัดกิจกรรมให้แน่นอน และปฏิบัติตามแผนนั้นอย่างสม่ำเสมอ
3. สนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม
4. อาจารย์ควรเข้าใจและเห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร กระจือร้อนและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม และร่วมมือในการจัดอย่างแท้จริง
5. อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมเสริมหลักสูตรต้องเป็นผู้ที่เสียสละ
6. ควรทำปฏิทินกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ตลอดปี เพื่อจะได้จัดอย่างมีระบบต่อไป

ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ หรือภาคการศึกษาอื่นต่อไป
2. การวิเคราะห์ข้อมูล ควรจะได้ทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างความแตกต่างของอาจารย์กับนักเรียนโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย